

CSOMORTÁNYI ISTVÁN, AZ ERDÉLYI MAGYAR NÉPPÁRTELNÖKE AZ ERDÉLYI NEMZETI TÁBOR ELŐTT ÁLLÓ KIHÍVÁSOKRÓL

Alternatíva kell a román pártokra szavazó magyaroknak

Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) és a Magyar Polgári Párt (MPP) egyesüléséről döntött múlt szombaton Csíkszeredában a két szervezet küldöttgyűlése. Az új párt az Erdélyi Magyar Szövetség (EMSZ) nevet fogja viselni. Csomortányi Istvánnal, a néppárt elnökével beszélgettünk az új kihívásokról.

→ **MAKKAY JÓZSEF**

Mekkora a néppárt tagságának körében az MPP és az EMNP egyesülésére való igény?

Az erdélyi nemzeti tábor támogatóinak régi elvárása, hogy a szervezeteinket vezetők egyezzenek meg, lépjenek túl a korábbi vélt vagy valós sérelmeken, és fordítsák meg az elmúlt két évtized egymástól elváló folyamatait. Ezért a néppárton belül a többség számára teljesen egyértelmű volt, hogy helyes és szükséges a polgáriakkal való egyesülés. Nyilván léteztek a korábbi vegyes tapasztalatok miatt aggályok, esetleg személyes vagy helyi érdek mentén megfogalmazott ellenkezés. Ám ezeket nagyrészt tisztáztuk, így az EMNP országos küldöttgyűlésén végül csupán egy ellenszavazat és két tartózkodás mellett korábban nem látott támogatással fogadtuk el a szükséges határozatot.

A két párt közös tőről fakad, de az elmúlt években léteztek nézeteltérések, viták is. A néppárt részéről többen is keményen bírálták az MPP-t, amiért az szövetségre lépett az RMDSZ-szel...

A két szervezet helyi és középvezetői között lényeges vita korábban sem volt, sőt azt is mondhatnánk, hogy a polgáriak döntő többsége azokat a vitákat folytatta le saját felső vezetésével, amelyek miatt a két szervezet közötti viszony is hűvös volt. Nem titok: az ok az RMDSZ-hez fűződő hozzáállás volt. Jó ez alkalommal is tisztázni: mi nem azért dolgozunk, hogy folyamatos adok-kapok legyen az RMDSZ és a néppárt között, habár az előbbi ezt igyekszik elhitetni. A rendszerváltás óta eltelt három évtizednek mi, erdélyi magyarok a vesztesei vagyunk. Eltűnt közösségünk egyharmada, több mint fél millió ember, és eközben sem területi, sem oktatási autonómiánkat nem szereztük vissza, visszaszolgáltatás helyett lassú visszaállamosítás zajlik, és cserében az általunk lakott térségek munkabérei és fejlődési üteme a legalacsonyabb. Ez így nincs rendben. Hogy így alakult a helyzetünk, annak komoly okai vannak. A tanulságokat annak a szervezetnek illene levonni, amelyik ez idő alatt közös dolgainkat igazgatta.

Helytelennek tartja, hogy az MPP korábban kiegyezett az RMDSZ-szel?

Azt tartom rossznak, hogy valós megvalósítások helyett hosszú évek óta folyamatos sikerpropaganda zajlik. Az RMDSZ tűzzel és vassal igyek-

Pártegyesítés Erdélyért: Mezei János és Csomortányi István közös sajtóértekezlete Csíkszeredában

→ A két szervezet helyi és középvezetői között lényeges vita korábban sem volt, sőt azt is mondhatnánk, hogy a polgáriak döntő többsége azokat a vitákat folytatta le saját felső vezetésével, amelyek miatt a két szervezet közötti viszony is hűvös volt. Nem titok: az ok az RMDSZ-hez fűződő hozzáállás volt.

szik fenntartani, és ha lehet még növelni is azt a politikai egyeduralmat, amely miatt magyarok tízezrei távolodtak el a közélettől, esetleg immár egyre gyakrabban szavaznak román pártokra. Az MPP korábbi vezetése ehhez járult hozzá, sőt egy szűk rétege közvetlen haszonélvezője volt annak, hogy a nemzeti tábor megosztottságát jól fizető tisztségekre váltotta. Ezek sajnos tények. Szerintem az erdélyi magyar politikai alakulatok közötti együttműködés szükségességére nem képezheti vita tárgyát.

Úgy fogalmazott, hogy a két párt kiegészíti egymást, mert régióként más-más a szervezetségük. Ez mit jelent?

Azt, hogy a két párt helyi szervezetei által lefedett területek szinte úgy illenek össze és alkotnak egységet, mint a kirakós elemei. Vagyis ahol a néppártnak van alapszervezete, ott a polgáriaknak nincs, és fordítva. Ez többek között azért is előny, mert egyszerűvé teszi a két struktúra összeillesztését. Így remélem, valamennyi magyar választóhoz sikerül eljuttatni üzeneteinket. Persze kár lenne tagadni, hogy egy-egy helyszínen, ahol mindketten jelen vagyunk, előfordulhat, hogy nem teljes az egyetértés. Azonban ha az országos dolgainkat rendezni tudtuk, nem lehet akadálya, hogy a helyieket is megoldjuk.

Míg tömbvidéken szabad a verseny, szórványban egyre több helyen lenne fontos a magyar összefogás a helyhatósági választásokon. Lesz-e konkrét ajánlatuk az RMDSZ számára?

Eddig is volt. Hónapok óta javasoljuk Mezei János kollégámmal az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum újbóli összehívását. Nyíltan kell beszélnünk gondjainkról és azok megoldásáról. Legalább házon belül illene a magyar szervezetek közötti viszonyokat illetően véget vetni a paktumpolitikálásnak. Olyan alku és megoldás nem lehet közöttünk, amelyről választóink nem tudnak. Az előttünk álló hetekben több kérdésben kárunkra dőlhetnek el döntések. Ilyen a kétfordulós polgármester-választás és a közvetlen megyei tanácselnök-választás, az előrehozott választásokról nem is beszélve. Ilyen körülmények között közösségünkre nézve az egyik legkárosabb az lehet, ha az RMDSZ továbbra sem mond le politikai egyeduralmának építéséről. Mindenki látja, dolgaink rossz irányba haladnak. A hiteles együttműködés hiányában ez a káros és természetellenes egyeduralom taszítja választóinkat az apátia vagy egyre gyakrabban román pártok irányába. Láthattuk ezt már a 2019-es esztendő első felében is, amikor az RMDSZ kis híján kiesett az Európai Parlamentből, miközben Kolozsváron vagy épp Marosvásárhelyen 40 és 25 százalék közötti arányban szavaztak magyarok román jelöltekre.

Az előrehozott parlamenti választások lehetséges forgatókönyvet jelentenek. Hogyan tekintenek e megmérettetésre?

Ez nehéz kérdés. Bukaresttel kapcsolatban még inkább kijelenthető: a több évtizedes gyakorlat szerint ott a nevünkben valamit kiakadnak – rendszerint a szervezeti érdekek szerint –, és abból mi, az egyszerű erdélyi választók legfeljebb utólag tudunk meg pár részletet. Ezzel a legnagyobb gondom, hogy habár szinte mindenféle elképzelhető formában volt már kormánypárt az RMDSZ, az elmúlt harminc év mérlege mégis súlyos örökségtől terhelt: nemhogy kis lépésekkel nem megyünk előre, hanem egyre nagyobb lépésekkel hátrálunk a kitzított erdélyi magyar törekvésektől. Épp ezért két bizonyosság van: Bukarestben ott kell lenni a parlamentben, de oda olyan képviselőket kell küldeni, akik nem

a személyes vagy a szervezeti érdekeket képviselik, hanem a közösségünket.

Parlamenti választásokon semmiféle esély nincs külön listákon indulni. Lát-e lehetőséget az RMDSZ-szel közös indulásra?

A szétterjedt román politikai szerkezet keretei között a kormányra léptethető kis pártok sorában az RMDSZ ma már csak egy a sok közül. Minekutána a román integrációs folyamatban az RMDSZ „sikerrel” igazolta, hogy Románia jogállam és jól bánik a kisebbségeivel, ma már nincs szükség ilyen alibiszervezetre a kormányzáshoz. Azzal is számolnunk kell, hogy az erdélyi interetnikus közegben – főként nagyvárosainkban – egyre halványodik a száz éven át sikerrel megtartott világos identitásválasztási gyakorlat. Nagy veszély, hogy az elmosódó és viszonylagossá váló öntudat mentén és magyar választási lehetőség hiányában száz ezres tömegben szavaznak át magyarok román pártokra. Ezért egyszerre kell újat és hiteleset mutatni, ugyanakkor keresni a parlamenti választások ügyében is a megállapodás és együttműködés lehetőségeit. Persze ha lesz kivel.

Mikorra várható a két párt egyesülése, és ez szervezési szempontból mit jelent majd helyi, megyei és országos szinten?

Gyakorlati szempontból az egyesülés már elindult, a többi a jogi eljárások megoldásának kérdése. Az alap- és megyei szervezetek munkájának teljes összehangolása azonban jelentős feladat, nem is mindenütt azonnali. Ha minden rendben halad, és a korábbi években a két párt bejegyzésénél már megtapasztalt – az ellenérdekeltektől elszenvedett – jogi támadások elmaradnak, akkor az új, egyesített szervezet szeptemberben már meglesz. Addig a jóval könnyebben bejegyezhető politikai szövetség adja a munka keretét. Ezúttal talán nem is a jogi forma a lényeg, hanem az, hogy végre elindult az erdélyi magyar nemzeti tábor egyesítése, és sikerre vihető az új egység, amiről pártelnökké történt megválasztásom óta beszélünk.

FORRÁS: MPP SAJTÓIRODA

A küldöttgyűlés nagy többséggel szavazta meg az MPP és az EMNP egyesülését